

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 listopada 2017 r.

Pozycja 236

POSTANOWIENIE

z dnia 14 września 2017 r.

Sygn. akt Ts 243/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski – przewodniczący i sprawozdawca

Piotr Tuleja

Leon Kieres,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 maja 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 listopada 2016 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący) wystąpił o zbadanie zgodności art. 118 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c. lub kodeks postępowania cywilnego) z art. 2, art. 10 ust. 2, art. 31 ust. 3, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 79 ust. 1 Konstytucji, art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 176 ust. 1 Konstytucji oraz art. 117 § 2 k.p.c. z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem z 16 maja 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 1 czerwca 2017 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Powodem takiego rozstrzygnięcia było stwierdzenie, że choć rozpatrywana skarga jest podpisana przez adwokata, to istniały podstawy do uznania, że nie została sporządzona i wniesiona przez tego adwokata, a tylko przez samego skarżącego. Tym samym skarga ta nie spełniła wymagania określonego w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK). Natomiast prawidłowo sformułowane pełnomocnictwo do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej zostało przedstawione dopiero w odpowiedzi na zarządzenie wzywające do uzupełnienia braków formalnych skargi, jednak skarżący udzielił go dopiero 2 lutego 2017 r.

Ponadto, mimo wezwania do udokumentowania daty doręczenia ostatecznego orzeczenia (postanowienia Sądu Okręgowego w K. z lutego 2016 r.), skarżący nie udowodnił, że to właśnie 25 października 2016 r., tj. po prawie 8 miesiącach od wydania postanowienia, zostało

mu ono doręczone. Brak ten uniemożliwił sprawdzenie, czy skarżący wniósł skargę w terminie określonym w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

Trybunał stwierdził również, że w części, w której skarga dotyczy art. 118 § 5 i art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c., nie odpowiadała ona warunkowi określonemu w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, ponieważ zakwestionowane przepisy k.p.c. nie były podstawą ostatecznego orzeczenia w sprawie skarżącego.

Natomiast w części, w której skarga dotyczyła art. 117 § 2 k.p.c., Trybunał uznał ją za oczywiście bezzasadną z następujących powodów. Po pierwsze, skarżący nie wykazał naruszenia swojego prawa do sądu, w szczególności prawa do rzetelnej procedury sądowej, wynikającego z art. 45 ust. 1 Konstytucji, a po drugie – zarzut skierowany przeciwko art. 117 § 2 k.p.c. jest faktycznie wyrazem niezadowolenia skarżącego z rozstrzygnięcia jego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Na postanowienie z 16 maja 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej skarżący złożył – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym zaskarżył to rozstrzygnięcie w całości oraz wniósł o jego uchylenie i nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Skarżący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, pozostający w związku z naruszeniem art. 44 ust. 1 oraz art. 53 u.o.t.p. TK w zw. z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Ponadto, jak podkreślił w zażaleniu, został naruszony art. 37 tej ustawy w zw. z art. 190 ust. 5 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p. TK.

W myśl art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w zw. z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Wbrew twierdzeniom skarżącego nie doszło do merytorycznej oceny skargi w składzie jednoosobowym. Zakwestionowane postanowienie zawiera uzasadnienie odmowy nadania badanej skardze dalszego biegu ze względu na niespełnienie wymagań formalnych określonych w art. 44 ust. 1 oraz art. 53 ust. 1 pkt 1 i 5 u.o.t.p. TK.

Słusznie wskazał Trybunał w zaskarżonym postanowieniu, że nie została spełniona przesłanka formalna wynikająca z art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wniesiona skarga została bowiem opatrzona jedynie parafą zamiast podpisu, dlatego skarżący został wezwany do nadesłania skargi podpisanej przez pełnomocnika. Co istotne, zachodziły poważne wątpliwości, czy skargę konstytucyjną sporządził pełnomocnik, a nie samodzielnie skarżący. Ponadto, jak trafnie podkreślił Trybunał w postanowieniu z 16 maja 2017 r., do skargi zostało dołączone początkowo jedynie „pełnomocnictwo w sprawie cywilnej” z 3 listopada 2016 r., również opatrzone parafą, a nie podpisem. Po wezwaniu skarżącego do przedstawienia właściwego pełnomocnic-

twa szczególnego, skarżący nadesłał pełnomocnictwo prawidłowo sformułowane, lecz udzielone dopiero 2 lutego 2017 r., czyli już po wezwaniu do uzupełnienia braków formalnych skargi.

Prawidłowo Trybunał ustalił w zaskarżonym orzeczeniu, że nie zostały spełnione wymagania formalne określone w art. 53 ust. 1 pkt 1 i 5 u.o.t.p. TK. Zakwestionowane przepisy art. 118 § 5 i art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. nie były bowiem podstawą ostatecznego orzeczenia w sprawie skarżącego, a ponadto mimo wezwania do udowodnienia daty doręczenia ostatecznego orzeczenia (postanowienia Sądu Okręgowego w K. z lutego 2016 r.), skarżący nie udokumentował, że to właśnie 25 października 2016 r., tj. po prawie 8 miesiącach od wydania postanowienia, zostało mu ono doręczone.

Trybunał Konstytucyjny w składzie rozpoznającym zażalenie podzielił pogląd wyrażony w zaskarżonym orzeczeniu o oczywistej bezzasadności zarzutów skargi w zakresie dotyczącym art. 117 § 2 k.p.c. Stwierdzenie, że zachodzi przesłanka określona w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK jest samodzielną podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu. Niezrozumiałe są zawarte w zażaleniu wywody skarżącego na temat rozumienia pojęcia oczywistej bezzasadności roszczenia w orzecznictwie sądów powszechnych. Skarga konstytucyjna jest bowiem nadzwyczajnym środkiem prawnym służącym kontroli konstytucyjności przepisów, na podstawie których sąd lub organ ostatecznie orzekł o prawach lub wolnościach jednostki.

Trybunał uznaje za prawidłowe stanowisko wyrażone w zakwestionowanym postanowieniu, zgodnie z którym w analizowanej sprawie skarżący nie wykazał naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji, w szczególności prawa do rzetelnej procedury sądowej, zaś zarzut skierowany przeciwko art. 117 § 2 k.p.c. jest faktycznie wyrazem niezadowolenia skarżącego z rozstrzygnięcia jego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK postanawia jak w sentencji.